

BIJENPACT Agrarisch Collectief Waadrâne

Beheer

Wij vinden het belangrijk dat natuur en landbouw elkaar versterken. Dit doen wij door natuurbeheer bij de boeren onder te brengen, natuurinclusieve landbouw genaamd. Door het uitvoeren van verantwoord beheer dragen wij bij aan biodiversiteit en duurzaamheid in onze leefomgeving. Wij zetten ons in voor het behoud van natuur, landschap en biodiversiteit en werken daarbij samen met elkaar én met de natuur. Ons belangrijkste doel? Noard-Fryslân nóg mooier maken door de flora en fauna in stand te houden ondersteund door sterke en vitale agrarische bedrijven.

1. Met inachtneming van de eisen in de natuurbeheerplannen van Provincie Fryslân hebben we de ambitie om bijen in 2021 op te nemen in onze beheerplannen. We merken bijvoorbeeld dat aandacht voor weidevogels alleen te beperkt is. We zien dit bijenpact als een startpunt voor het opnemen van bijen in onze lange termijn strategie.
2. We zien diverse acties om de biodiversiteit te verhogen - zoals het verkrijgen van zaden - veel interesse onder onze leden genereert, ook onder leden met minder zware beheerpakketten. Wat we ook ervaren is dat de financiering dan een beperkende factor blijkt. In de komende periode zoeken we naar mogelijkheden om dergelijke regelingen of activiteiten toch uit te breiden. Daarbij denken we aan subsidieaanvragen of sponsorschappen.
3. Deelnemen aan bijvriendelijke (landbouw)projecten en processen, zoals natuurinclusieve landbouw en BEESPOKE. Inclusief (mee-)ontwikkelen of testen van verdienmodellen - zoals korte productieketens bevorderen, etc. Inclusief actieve deelname van eigen organisatie en motiveren leden om deel te nemen aan bestaande regelingen en mogelijkheden zoals landbouwdeal biodiversiteit en living lab natuurinclusieve landbouw.

4. Zichtbaarder maken van bestaande regelingen en mogelijkheden voor onze leden. Incl. inzicht bieden in projecten en activiteiten gerelateerd aan het onderwerp (van andere organisaties en vice versa).

Bewustwording en stimulering

Het stimuleren en faciliteren van projecten die zich richten op verhogen van kennis en veranderen van houding en gedrag ten aanzien van biodiversiteit en bijvriendelijkheid heeft veel aandacht bij Agrarisch Collectief Waadrâne. We merken dat de bewustwording bij de leden van ons collectief verhoogd kan worden met betrekking tot het belang van biodiversiteit op het bedrijf in brede zin en bestuivers/bijen in enge zin. We zijn ons bewust van de impact die we kunnen creëren op deze biodiversiteit en bestuivers/bijenpopulatie. In het collectief zitten immers 150 boeren die samen 10.000 hectare land bezitten, waarvan 2.000 hectare met beheerpakketten. We merken dat de wil van onze leden niet ontbreekt, we merken dat gebrek aan kennis over het onderwerp op dit moment remmend werkt. Daarom is het belangrijk om onze leden te stimuleren en faciliteren zodat kennis wordt verhoogd en houding en gedrag ten aanzien van biodiversiteit en bijvriendelijkheid veranderen. De nadruk ligt daarbij op boerenbedrijven maar ook de burgers zullen er bij betrokken moeten worden. Via Twirre (www.twirredochmei.nl) willen we ook graag burgerinitiatieven stimuleren.

In de komende twee jaar willen we onze leden dan ook het belang van bijen laten inzien en de bewustwording en kennis over het onderwerp verhogen door middel van:

5. Organiseren van interessante bijeenkomsten, inclusief excursies, cursusdagen, gastsprekers etc.
6. Geven van praktische tips: vertellen hoe men de bijenpopulatie - met kleine ingrepen - kan verhogen, inclusief tips voor ingrepen op het erf en langs de slootwal.
7. Geven van informatie over (economische) belang van bijen. Opleiden, voorlichten, (bij-)scholen of het initiëren van studiegroepen behoort tot de mogelijkheden.
8. Stimuleren van bij-vriendelijker maken van agrarisch gebied. Zoals bijvriendelijk maai- en beheerbeleid, sinusmaaieren, verschralen, inzaaien van overhoeken slootkanten, akkerranden, braakliggende terreinen, plekjes op het erf, etc. Incl. het landschap van bloemen en nestgelegenheid beter met elkaar verbinden.
9. Bij interne en externe communicatie bij-vriendelijkheid stimuleren middels structurele aandacht. Bijvoorbeeld via nieuwsbrieven, informatiefolders, facturen, online- en offline communicatiekanalen.

Monitoring

Doordat we nog niet goed genoeg weten in hoeverre insecten en in het bijzonder bijen en bestuivers voorkomen in ons gebied, weten we op dit moment niet goed waar we over praten. Er wordt wel al onderzoek gedaan in ons gebied, maar dat onderzoek is beperkt; het richt zich bijvoorbeeld op vlinders en kevers. In de komende twee jaar willen we met betrekking tot monitoring de volgende activiteiten ondernemen.

10. In samenwerking met andere collectieven en Bijenpachthouders - in het bijzonder Van Hall Larenstein, Landschapsbeheer Friesland en Friese Milieufederatie - maar ook met zelfstandig werkende ecologen willen we de bijenpopulatie* in ons gebied (laten) meten. We verwachten met deze metingen een antwoord te krijgen op actuele bijenstand in ons

beheersgebied. We willen een nulmeting doen en antwoord geven op de vraag waarom we meer zouden moeten doen voor biodiversiteit/insecten/bijen/bestuivers.

11. We willen meer inzicht genereren in genomen of te nemen (beheer)maatregelen en ingrepen in grasland en bouwland. We willen weten welke activiteiten/beheersmaatregelen helpen en/of het meest effectief zijn. We verwachten op basis van dit inzicht zo snel en zo kansrijk mogelijk de bijenpopulatie te verhogen.
12. We verwachten dat de bovengenoemde metingen ook een stimulans voor onze leden kunnen zijn - in het bijzonder met betrekking tot de stand van bijenpopulatie op het eigen bedrijf ten opzichte van de bijenpopulatie op andere bedrijven. Hierbij willen we positief stimuleren, bijvoorbeeld met een prijs of speciale acties.

(Initiëren van) samenwerking

We realiseren ons dat je samen meer bereikt dan alleen. Daarnaast willen we het wiel niet opnieuw uitvinden, wat we als onnodig en als tijdverspilling zien. Voor het bijenpact zoeken we samenwerking met andere partijen.

13. Samenwerken met andere (beheers- en natuur) organisaties om zo veel mogelijk kennis en ervaringen te delen, gebieden en beheersmaatregelen op elkaar aan te passen, maar ook om gezamenlijke scholing te organiseren, etc,
14. Samenwerken met andere Bijenpachthouders, lokale initiatieven en creatieve denkers voor het stimuleren van bijvoorbeeld inspiratie, 'out-of-the-box' innovatie en oplossingen.

* Waar in dit pact bijen/bijenpopulatie geschreven staat kan ook bestuivers en insecten gelezen worden.